

Besluitvorming over beleidsinstrumenten

Werkvorm voor zelfstandig gebruik
Ontworpen door het P3Venti-consortium

Voor medewerkers van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn
en Sport

Introductie bij werkvorm (1/2) • p3venti

Deze werkvorm 'Besluitvorming over beleidsinstrumenten' is ontworpen door het consortium van het Programma Pandemische Paraatheid en Ventilatie (P3Venti).

Over P3Venti

Binnen P3Venti – onderdeel van het bredere Programma Pandemische Paraatheid van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) – bouwen we kennis op over hoe virussen zich door de lucht verspreiden. We zijn daarbij primair geïnteresseerd in de effectiviteit van ventilatie als beperkende maatregel, binnen de sector langdurige zorg en maatschappelijk urgente sportvoorzieningen.

P3Venti bestaat uit drie typen onderzoek:

- Technisch-inhoudelijk onderzoek: gericht op blootstellingsrisico's en het effect van ventilatiemaatregelen. We gebruiken observaties in operationele omstandigheden, interviews met stakeholders en gebruikers van ruimtes, computermodellen en experimenteel onderzoek, zowel in een mock-up als in situ.
- Biomedisch onderzoek: gericht op de levensvatbaarheid en besmettelijkheid van virusdragende deeltjes (met name gerelateerd aan SARS-CoV-2), in relatie tot tijd en grootteverdeling. Dit doen we aan de hand van literatuurstudies en experimenteel onderzoek.
- Onderzoek naar implementatie en beleidsvorming: waarbij we de uitkomsten van het technisch-inhoudelijke en biomedische onderzoek combineren met beleids- en sociaalwetenschappelijke methoden. We bouwen kennis op en maken deze toegankelijk, zodat organisaties ventilatie als maatregel effectief kunnen inzetten.

De uitkomsten van dit onderzoek gebruiken we onder meer om 'tools' te ontwikkelen die beleidsmakers en andere medewerkers werkzaam bij VWS kunnen ondersteunen bij hun besluitvorming over ventilatie als maatregel. Deze werkvorm is daar een resultaat van. Hoewel de werkvorm is ontwikkeld in de context van pandemische paraatheid en ventilatie, is de aanpak breder toepasbaar. De stappen in deze werkvorm kunnen ook worden ingezet bij besluitvorming over andere (beleids)vraagstukken.

Introductie bij werkvorm (2/2) • p3venti

Over deze werkvorm

Dit slidedeck is bedoeld voor beleidsmakers en andere medewerkers bij VWS. Het biedt een basis voor een werkvorm die organisatieonderdelen naar eigen inzicht kunnen aanpassen en gebruiken. De deelnemers aan de werkvorm kunnen door de eigen organisatieonderdelen worden geselecteerd. De werkvorm is geschikt voor groepen van ongeveer 4 tot 10 deelnemers, en heeft een tijdsindicatie van ongeveer 1,5 tot 2 uur.

De werkvorm ondersteunt het denkproces over de vraag welke beleidsinstrumenten op het gebied van ventilatie passend kunnen zijn in het kader van pandemische paraatheid of tijdens een pandemie.

Ventilatie wordt vaak gezien als een bouwkundig vraagstuk, omdat het nauw verbonden is met de fysieke gebouwstructuur en installaties zoals luchtkanalen, roosters en mechanische systemen. Deze onderdelen maken deel uit van het bouwkundig ontwerp en vallen onder de bouwregelgeving. Tegelijkertijd gaat ventilatie verder dan alleen bouwtechniek: het raakt ook gezondheidsvraagstukken en het dagelijks gebruik van gebouwen voor zorg en sport. Het gedrag van gebruikers, onderhoud en beleidskeuzes spelen daarbij ook een belangrijke rol. In de context van pandemische paraatheid is ventilatie daarom geen alleenstaand bouwkundig thema, maar een onderwerp waarin techniek, gezondheid en bestuur samenkomen.

Doel van de werkvorm is om inzicht te krijgen in hoe verschillende manieren van besluitvorming invloed hebben op de uiteindelijke maatregelen die worden genomen. De werkvorm laat zien hoe besluitvorming samenhangt met de keuze voor specifieke beleidsinstrumenten. Daarnaast maken deelnemers kennis met een aantal kenmerkende besluitvormingsmodellen en beleidsinstrumenten. Dit alles helpt hen om hun eigen besluitvormingsproces effectiever vorm te geven.

Resultaat van de werkvorm is dat deelnemers hebben gereflecteerd op verschillende modellen en instrumenten, en zo herkennen welke logica in hun organisatie dominant is of zou moeten zijn. De werkvorm vormt daarmee een basis voor meer gedragen en weloverwogen keuzes over ventilatiemaatregelen.

Deze werkvorm is gebaseerd op inzichten uit de volgende P3Venti-rapportage: Huijbregts, R. & Elsmann, R. (2025). Besluitvormingskader voor pandemische paraatheid. Rapportage 2024. Programmalijn V, Projectnummer 060.51323. Den Haag: P3Venti. (publicatie februari 2025 op <https://p3venti.nl/>; [link](#))

Instructie voor facilitator

De facilitator kan dit slidedeck gebruiken om de werkvorm op maat vorm te geven voor de beoogde doelgroep. Het slidedeck maakt onderscheid tussen de voorbereiding door de facilitator voorafgaand aan de sessie (voorbereiding I, II en III) en de stappen die tijdens de werkvorm met de deelnemers worden doorlopen (stap 1 t/m 4). In de notities (notes) onderaan de slides staan per onderdeel nadere uitleg en praktische tips voor de facilitator. Bij de stappen van de werkvorm is ook steeds een tijdsindicatie opgenomen.

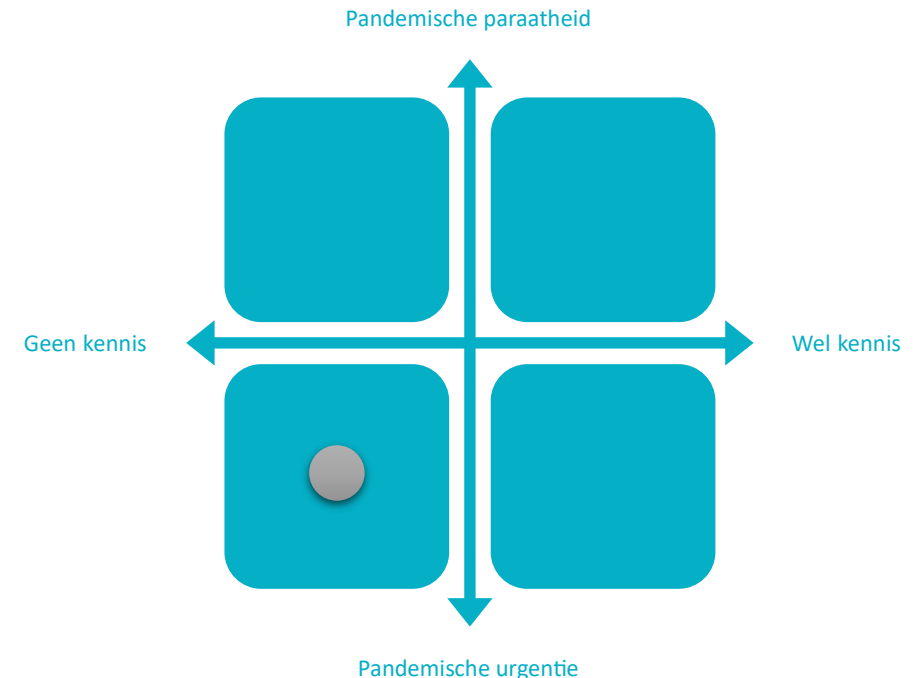
Vorbereiding voor werkvorm

Vorbereiding voorafgaand aan de werkvorm, door facilitator:

- I. Keuze voor contextscenario
- II. Keuze voor besluitvormingsmodellen
- III. Keuze voor beleidsinstrumenten

I. Keuze voor contextscenario

- Voordat tijdens de werkvorm dieper kan worden ingegaan op het besluitvormingsproces, dient de facilitator eerst een keuze te maken voor het te gebruiken contextscenario in de werkvorm. De inrichting van een besluitvormingsproces is immers afhankelijk van de specifieke omstandigheden.
- In het P3Venti-onderzoek zijn vier contextscenario's uitgewerkt op basis van twee variabelen:
 - **Tijdsgewricht:** pandemische urgentie of pandemische paraatheid
 - **Kennisniveau:** wel of geen kennis over de effectiviteit van ventilatiesystemen bij het verkleinen van virusverspreiding
- Voor de werkvorm kiest de facilitator vooraf één scenario als uitgangspunt.
- **Suggestie voor scenario:** Besluitvorming over ventilatiemaatregelen bij acute pandemische dreiging door een virus met aerogene transmissie, gericht op de sector langdurige zorg en/of sport, waarbij geen kennis beschikbaar is over de effectiviteit van ventilatie als maatregel – zie afbeelding (positionering grijze bol) hiernaast.

II. Keuze voor besluitvormingsmodellen

- In het P3Venti-onderzoek zijn 11 prototypische besluitvormingsmodellen geïdentificeerd op basis van wetenschappelijke literatuur. Elk model laat zien waarop besluitvorming in de kern is gebaseerd, zoals bijvoorbeeld op kennis, waarden, belangen of procedures. Een besluitvormingsmodel helpt te begrijpen welke logica ten grondslag ligt aan hoe besluiten tot stand komen – en daarmee ook aan welke maatregelen uiteindelijk gekozen worden. Toelichting op alle modellen is opgenomen in [bijlage A](#). De 11 modellen zijn:
 - Politieke besluitvorming
 - Institutionele besluitvorming
 - Culturele besluitvorming
 - Normatieve besluitvorming
 - Legitimiteitsgerichte besluitvorming
 - Evidence-based besluitvorming
 - Rationele besluitvorming
 - Bounded rationality besluitvorming
 - Economische besluitvorming
 - Financiële besluitvorming
 - Intuïtieve besluitvorming
- Voorafgaand aan de werkvorm kiest de facilitator 3 modellen die voldoende van elkaar verschillen om uiteenlopende perspectieven op besluitvorming zichtbaar te maken.
- **Suggestie voor 3 modellen en volgorde van bespreking tijdens de werkvorm:** (1) evidence-based besluitvorming, (2) politieke besluitvorming en (3) normatieve besluitvorming

III. Keuze voor beleidsinstrumenten

- In het P3Venti-onderzoek zijn 8 prototypische beleidsinstrumenten voor ventilatie geïdentificeerd op basis van het Beleidskompas van de Rijksoverheid. Elk beleidsinstrument representeert een andere manier waarop beleid kan worden vormgegeven of gestuurd. Toelichting op de beleidsinstrumenten is opgenomen in [bijlage B](#).
- Voorafgaand aan de werkvorm kiest de facilitator per instrumentcategorie één treffend voorbeeld van een ventilatiemaatregel. Dit helpt om het gesprek concreet en herkenbaar te maken.
- Zie de **suggesties** in de tabel hieronder:

Categorieën van beleidsinstrumenten	Voorbeeld ventilatiemaatregel
Communicatie	Informeren over ventilatiegebruiksrichtlijnen en het belang van correcte ventilatie-instellingen en onderhoud
Financieel	Subsidies of leningen voor investeringen in nieuwe ventilatiesystemen
Juridisch	Aanscherpen en handhaven van strengere ventilatienormen
Organisatie	Aanstellen van ventilatiecoördinatoren binnen zorginstellingen of sportkoepels
Co-regulering of zelfregulering	Zelfevaluatietools voor ventilatieonderhoud ontwikkeld door en voor de sector, met VWS als faciliterende partij
Ondersteunende maatregelen	Aanbieden van trainingen en digitale hulpmiddelen voor ventilatieonderhoud en -gebruik
Niets doen (geen maatregel)	N.v.t.
Anders, namelijk	[Eigen voorbeeld]

Stappen in werkvorm

1. Introductie van werkvorm
2. Effect besluitvormingsmodellen op keuze voor beleidsinstrumenten
3. Inhoudelijke reflectie
4. Reflectie op werkvorm

1. Introductie van werkvorm

Doel

Het introduceren van de werkvorm aan deelnemers: met deze werkvorm willen we inzicht bieden in verschillende besluitvormingsmodellen en verkennen hoe deze modellen invloed hebben op keuzes voor beleidsinstrumenten op het gebied van ventilatie. Dit om het eigen besluitvormingsproces effectiever in te richten.

Te doen

- Toelichting op het doel van de werkvorm, door de facilitator.
- Toelichting op het gekozen contextscenario als vertrekpunt voor de werkvorm, door de facilitator.
- Toelichting op drie prototypische besluitvormingsmodellen die als lens worden gebruikt om beleidsinstrumenten mee te beoordelen, door de facilitator.
- Toelichting op acht prototypische beleidsinstrumenten, inclusief voorbeeld per instrument, waar deelnemers tijdens de werkvorm per besluitvormingsmodel uit kiezen, door de facilitator.

Uitkomst

- De deelnemers zijn geïnformeerd over de opzet en uitgangspunten van de werkvorm.

2. Effect modellen op instrumenten

Doel

Deelnemers ervaren hoe verschillende besluitvormingsmodellen leiden tot andere keuzes voor beleidsinstrumenten. Ze leren de logica van elk model herkennen en toepassen op een specifieke situatie.

Te doen

- Introductie van het besluitvormingsmodel door de facilitator.
- Deelnemers leven zich in in het perspectief van het model.
- Deelnemers reflecteren eerst kort individueel: Welke ventilatiemaatregel is het meest effectief of ligt het meest voor de hand binnen dit besluitvormingsmodel? Wat zijn de voor- en nadelen van de verschillende maatregelen? Welke afwegingen spelen een rol bij de keuze?
- Deelnemers voeren vervolgens een groepsgesprek en maken gezamenlijk één keuze.
- Herhaal dit voor drie besluitvormingsmodellen.

Resultaat

- Deelnemers herkennen hoe verschillende besluitvormingsmodellen tot uiteenlopende keuzes leiden. Ze zijn zich bewust van de dominante of gewenste logica binnen hun eigen praktijkcontext.

3. Inhoudelijke reflectie

Doel

Gezamenlijk inhoudelijk reflecteren op de toepassing van verschillende besluitvormingsmodellen.

Te doen

Voer een plenair gesprek aan de hand van de volgende vragen:

- In hoeverre was het lastig om binnen elk model tot een beslissing te komen?
- Herkent u deze drie modellen in uw eigen praktijk?
- Hoe hebben de drie verschillende modellen de afwegingen en keuzes beïnvloed?
- Denkt u dat de uitkomst anders zou zijn geweest als een ander model was toegepast?

Uitkomst

- Inzicht in de invloed die de context heeft op (de inrichting van) het besluitvormingsproces.
- Bewustwording van de rol die besluitvorming speelt bij keuzes over ventilatiemaatregelen.
- Ervaring met hoe verschillende besluitvormingsmodellen tot andere keuzes kunnen leiden.

4. Reflectie op werkvorm

Doel

Terugkijken op de werkvorm en inzicht krijgen in wat de groep heeft geleerd. Ook wordt besproken wat meegenomen kan worden naar een volgend gesprek of volgende stap in het besluitvormingstraject.

Te doen

Bespreek samen:

- Wat heeft deze werkvorm ons opgeleverd?
- Welke nieuwe inzichten hebben we gekregen over onze eigen en elkaars besluitvorming?
- Wat nemen we mee naar het volgende gesprek of besluit?
- Hoe kunnen we ons besluitvormingsproces aanpassen of verrijken aan de hand van de uitkomsten uit deze werkvorm?

Uitkomst

- Een gezamenlijke terugblik op het proces en de resultaten.
- Duidelijke afspraken of aanbevelingen voor het vervolg.
- Versterkte betrokkenheid en bewustwording bij de deelnemers.

Bijlage A

Besluitvormingsmodellen

Besluitvormingsmodellen

- Politieke besluitvorming
- Institutionele besluitvorming
- Culturele besluitvorming
- Normatieve besluitvorming
- Legitimiteitsgerichte besluitvorming
- Evidence-based besluitvorming
- Rationele besluitvorming
- Bounded rationality besluitvorming
- Economische besluitvorming
- Financiële besluitvorming
- Intuïtieve besluitvorming

Politieke besluitvorming

- In dit model draait het om macht, belangen en onderhandelingen. Verschillende partijen – zoals politici, maatschappelijke organisaties of bedrijven – hebben elk hun eigen belangen. Besluiten komen tot stand via overleg, onderhandelingen en compromisvorming. Het gaat er vaak niet om wat de beste oplossing is, maar wat politiek haalbaar is.

Gezamenlijke discussie en keuze voor één ventilatiemaatregel

- Welke ventilatiemaatregel is het meest effectief of ligt het meest voor de hand binnen dit besluitvormingsmodel?
- Wat zijn de voor- en nadelen van de verschillende maatregelen?
- Welke afwegingen spelen een rol bij de keuze?

Institutioneel

Institutionele besluitvorming

- Besluiten worden niet in een leegte genomen: organisaties hebben regels, procedures en gewoonten. Dit model laat zien hoe bestaande structuren (zoals wetten, organisatiecultuur of rolverdelingen) bepalen wat er wel of niet mogelijk is. Ook informele gewoonten kunnen een grote rol spelen, zoals wie er altijd aan tafel zit of welke thema's automatisch prioriteit krijgen.

Gezamenlijke discussie en keuze voor één ventilatiemaatregel

- Welke ventilatiemaatregel is het meest effectief of ligt het meest voor de hand binnen dit besluitvormingsmodel?
- Wat zijn de voor- en nadelen van de verschillende maatregelen?
- Welke afwegingen spelen een rol bij de keuze?

Culturele besluitvorming

- Bij dit model draait het om de invloed van gedeelde waarden en normen. Wat mensen logisch of passend vinden, hangt af van hun culturele achtergrond of beroepspraktijk. In een organisatie of samenleving bepalen deze overtuigingen vaak wat als goede of slechte keuzes wordt gezien, los van regels of belangen.

Gezamenlijke discussie en keuze voor één ventilatiemaatregel

- Welke ventilatiemaatregel is het meest effectief of ligt het meest voor de hand binnen dit besluitvormingsmodel?
- Wat zijn de voor- en nadelen van de verschillende maatregelen?
- Welke afwegingen spelen een rol bij de keuze?

Normatief

Normatieve besluitvorming

- Hier staat de vraag centraal: wat is het juiste om te doen? Besluiten worden genomen op basis van morele en ethische overwegingen. Denk aan principes als rechtvaardigheid, duurzaamheid of gelijkheid. Let op: dit gaat niet over technische normen (zoals NEN-normen), maar over morele richtlijnen die richting geven aan wat wenselijk is.

Gezamenlijke discussie en keuze voor één ventilatiemaatregel

- Welke ventilatiemaatregel is het meest effectief of ligt het meest voor de hand binnen dit besluitvormingsmodel?
- Wat zijn de voor- en nadelen van de verschillende maatregelen?
- Welke afwegingen spelen een rol bij de keuze?

Legitimiteitsgericht

Legitimiteitsgerichte besluitvorming

- Besluiten moeten niet alleen goed zijn, maar ook als eerlijk en acceptabel worden ervaren. Dit model benadrukt het belang van draagvlak: wordt het besluit gesteund door burgers, medewerkers of andere betrokkenen? Participatie en transparantie zijn hier belangrijke middelen om legitimiteit te versterken.

Gezamenlijke discussie en keuze voor één ventilatiemaatregel

- Welke ventilatiemaatregel is het meest effectief of ligt het meest voor de hand binnen dit besluitvormingsmodel?
- Wat zijn de voor- en nadelen van de verschillende maatregelen?
- Welke afwegingen spelen een rol bij de keuze?

Evidence-based

Evidence-based besluitvorming

- In dit model staat kennis centraal. Besluiten worden genomen op basis van feiten, onderzoek en data. Het doel is om goed onderbouwde keuzes te maken, bijvoorbeeld door gebruik te maken van wetenschappelijke inzichten, monitoringgegevens of evaluaties.

Gezamenlijke discussie en keuze voor één ventilatiemaatregel

- Welke ventilatiemaatregel is het meest effectief of ligt het meest voor de hand binnen dit besluitvormingsmodel?
- Wat zijn de voor- en nadelen van de verschillende maatregelen?
- Welke afwegingen spelen een rol bij de keuze?

Rationeel

Rationele besluitvorming

- Beslissers verzamelen alle informatie, zetten de voor- en nadelen van elk alternatief op een rij, en kiezen de optie die het meeste oplevert. Dit klinkt logisch, maar het werkt alleen als je voldoende tijd, informatie en rekenkracht hebt.

Gezamenlijke discussie en keuze voor één ventilatiemaatregel

- Welke ventilatiemaatregel is het meest effectief of ligt het meest voor de hand binnen dit besluitvormingsmodel?
- Wat zijn de voor- en nadelen van de verschillende maatregelen?
- Welke afwegingen spelen een rol bij de keuze?

Bounded rationality

Bounded rationality (beperkte rationaliteit) besluitvorming

- In de praktijk zijn er altijd beperkingen: tijdsdruk, onvolledige informatie of complexe situaties. Dit model erkent dat mensen niet perfect rationeel kunnen zijn. Vaak kiezen ze voor een oplossing die goed genoeg is, in plaats van de allerbeste. Dat is vaak praktischer en realistischer.

Gezamenlijke discussie en keuze voor één ventilatiemaatregel

- Welke ventilatiemaatregel is het meest effectief of ligt het meest voor de hand binnen dit besluitvormingsmodel?
- Wat zijn de voor- en nadelen van de verschillende maatregelen?
- Welke afwegingen spelen een rol bij de keuze?

Economisch

Economische besluitvorming

- Hier draait het om het afwegen van kosten en baten. Het model gaat ervan uit dat mensen of organisaties keuzes maken om hun voordeel te maximaliseren, bijvoorbeeld door winst te vergroten of verspilling te verminderen. Dit model is sterk gericht op efficiëntie.

Gezamenlijke discussie en keuze voor één ventilatiemaatregel

- Welke ventilatiemaatregel is het meest effectief of ligt het meest voor de hand binnen dit besluitvormingsmodel?
- Wat zijn de voor- en nadelen van de verschillende maatregelen?
- Welke afwegingen spelen een rol bij de keuze?

Financiële besluitvorming

- Deze vorm van besluitvorming zoomt specifiek in op geld. Denk aan investeringen, budgetten of risico's. Het gaat om vragen als: kunnen we dit betalen? Wat levert het op? Is het financieel verantwoord? Dit model is belangrijk voor begrotingskeuzes of projectfinanciering.

Gezamenlijke discussie en keuze voor één ventilatiemaatregel

- Welke ventilatiemaatregel is het meest effectief of ligt het meest voor de hand binnen dit besluitvormingsmodel?
- Wat zijn de voor- en nadelen van de verschillende maatregelen?
- Welke afwegingen spelen een rol bij de keuze?

Intuïtieve besluitvorming

- Soms is er geen tijd voor uitgebreide analyse, of is de situatie te onzeker. In zulke gevallen baseren mensen zich op hun ervaring of onderbuikgevoel. Dit model laat zien dat intuïtie – vaak gebaseerd op jarenlange praktijkkennis – ook een waardevolle rol kan spelen in besluitvorming.

Gezamenlijke discussie en keuze voor één ventilatiemaatregel

- Welke ventilatiemaatregel is het meest effectief of ligt het meest voor de hand binnen dit besluitvormingsmodel?
- Wat zijn de voor- en nadelen van de verschillende maatregelen?
- Welke afwegingen spelen een rol bij de keuze?

Bijlage B

Beleidsinstrumenten en ventilatiemaatregelen

Beleidsinstrumenten

- Communicatie
- Financieel
- Juridisch
- Organisatie
- Co-regulering of zelfregulering
- Ondersteunende maatregelen
- Niets doen (geen maatregel)
- Anders, namelijk ...

Communicatie

Informatie en dialoog gericht op het informeren, betrekken en overtuigen van stakeholders om draagvlak te creëren voor maatregelen met betrekking tot ventilatie.

Voorbeelden van ventilatiemaatregelen:

- Voorlichtingscampagnes over het belang van goede ventilatie in zorg- en sportomgevingen.
- Factsheets en video's gericht op bestuurders, personeel en cliënten(vertegenwoordigers).
- Transparante communicatie over keuzes voor systemen, risico's en baten van aanpassing.
- Informatiepunten of helpdesks voor zorginstellingen of sportkoepels met vragen over ventilatiemaatregelen.
- Dialoogtafels met brancheorganisaties en cliëntenraden over implementatie en draagvlak.

Financieel

Inzet van financiële prikkels en ondersteuning om investeringen in ventilatiesystemen aantrekkelijker en haalbaar te maken.

Voorbeelden van ventilatiemaatregelen:

- (Tijdelijke) subsidieregeling voor investering in ventilatie-upgrades (incl. onderhoud).
- Cofinanciering voor pilotprojecten in langdurige zorg of sportaccommodaties.
- Fiscale voordelen voor instellingen die investeren in energiezuinige ventilatie.
- Financiële ondersteuning voor preventief onderhoud van ventilatiesystemen.
- Verkenning van garantiefondsen voor risicodragende investeringen in innovatieve systemen.

Wettelijke eisen, normen en toezichtmechanismen die ventilatie verplicht stellen of afdwingbaar maken.

Voorbeelden van ventilatiemaatregelen:

- Verplichte minimumnormen voor luchtkwaliteit in zorg- en sportgebouwen.
- Aanscherping bouw- en renovatie-eisen m.b.t. ventilatie in het Besluit bouwwerken leefomgeving of onderliggende regelgeving.
- Handhaafbare onderhoudsverplichtingen voor bestaande ventilatiesystemen.
- Juridische verankering van ventilatie-eisen in toezichtkaders van inspecties.
- Verplichte registratie of rapportage van ventilatieconditie bij instellingen.

Organisatie

Aanpassingen in structuren, rollen en werkwijzen binnen en tussen instellingen en stakeholders ter ondersteuning van ventilatie.

Voorbeelden van ventilatiemaatregelen:

- Aanstellen van ventilatiecoördinatoren binnen zorginstellingen of sportkoepels.
- Integratie van ventilatiebeheer in reguliere kwaliteits- en veiligheidssystemen.
- Trainingen voor technisch en facilitair personeel over gebruik en onderhoud.
- Ondersteuning bij opzetten van interne werkgroepen voor ventilatie en binnenklimaat.
- Monitoringstructuren instellen om ventilatie op bestuursniveau te agenderen.

Co-regulering of zelfregulering

Gezamenlijke afspraken tussen instellingen, brancheorganisaties en overheid over ventilatienormen en uitvoering, op basis van gedeelde verantwoordelijkheid.

Voorbeelden van ventilatiemaatregelen:

- Brancherichtlijnen voor ventilatiepraktijken in samenwerking met VWS en RIVM.
- Sectorconvenanten tussen VWS en zorgkoepels over minimale ventilatievoorwaarden.
- Peer groups of netwerken waarin instellingen onderling kennis uitwisselen en elkaar helpen.
- Zelfevaluatiertools ontwikkeld door en voor de sector, met VWS als faciliterende partij.
- Prestatieafspraken ventilatie binnen bestaande kwaliteitskaders of zorgcontractering.

Ondersteunende instrumenten

Praktische hulpmiddelen en kennisproducten die instellingen helpen bij de invoering, monitoring en borging van ventilatiepraktijken.

Voorbeelden van ventilatiemaatregelen:

- Praktische handreikingen en checklists.
- E-learningmodules over basisprincipes van ventilatie in zorg en sport.
- Tools voor CO₂-monitoring of luchtkwaliteitsanalyse in gebouwen.
- Centrale kennisbank met voorbeelden van goede ventilatiepraktijken.
- Investeringscan voor instellingen: inzicht in kosten, baten en routes voor verbetering.